

же трѣвата била още малка¹⁾; — а едуйтѣ, които обѣщали да доставятъ хлѣбъ, бавили доставката му, въпрѣки непрѣстаннитѣ искания на Цезаря. Като искалъ да разбере причинитѣ по които произлиза това, той узналъ най-послѣ, че единичката причина била тайнитѣ интриги и измѣната на Думнорикса. Като се удостоверилъ въ туй, Цезарь постѣпилъ твърдѣ умно и искусно: той не се разгнѣвилъ и не искалъ да отмъщава, не разгласилъ това и не прибѣгналъ до сждъ и наказание на Думнорикса, съ което би възбудилъ само неудоволствието на едуйтѣ и би изложилъ войскитѣ си на смъртъ отъ гладъ, но повикалъ при себѣ си Думнорикса и въ присѣствието само на брата му, Дивициака, върненъ и усърденъ съюзникъ на римлянитѣ, изобличилъ го въ измѣна, но го простилъ отъ уважение къмъ Дивициака, като го съвѣтвалъ за напредъ да бже по прѣдпазливъ; а за по-голъма сигурность заповѣдалъ тайно да го слѣдятъ.

Въ сжщия този день прѣднитѣ войски извѣстили на Цезаря, че хелветитѣ се расположили на станъ въ политѣ на една планина, на 8 мили (повече отъ 11 версти) отъ римската армия. Цезарь веднага заповѣдалъ да разузнаятъ положението и свойствата на тѣзи планина и околнитѣ пѣтища, които водили на върха ѝ. Като получилъ за това удовлетворителни свѣдения, той испратилъ присѣдинения вече къмъ него Лабиевъ, въ 3-та стража прѣзъ нощта, съ 2 легиона и съ заповѣдъ скрито да заеме върха на планината и да нападне хелветитѣ въ тилъ тъкмо въ туй време, когато той ще ги нападне отъ фронта. А самъ той съ всички останали войски

въ 4-та стража прѣзъ нощта¹⁾ тръгналъ, прѣдшествуванъ отъ всичката конница, право срѣщу хелветитѣ, по сжщия пѣтъ, по който тѣ прѣди това вървяли. Надъ легкитѣ войски, които вървяли прѣдъ конницата, началствувалъ Консидий, военачалникъ знающъ и опитенъ въ военното дѣло. На разсѣмване, когато Цезарь се намиралъ вече на около 1.500 крачки отъ лагера на хелветитѣ, Консидий дошълъ при него съ извѣстие, че върха на планината е заетъ отъ *хелветитѣ*, които той *позналъ по вторажението и знамената*. Слѣдъ това донесение Цезарь намѣрилъ за по-благоразумно да отстѣпи къмъ най-близката височина, на която и построилъ армията си въ боенъ рѣдъ. А между това върха на планината билъ заетъ не отъ хелветитѣ, а отъ Лабиена, когото Консидий, по нѣкакъвъ страненъ случай, сторилъ за неприятеля; а хелветитѣ, които до разсѣмване съвсѣмъ не подозирали близостта на Цезаря и расположението на Лабиена въ тила имъ, снели лагера си и бързо отстѣпили. По такъвъ начинъ Цезарь се лишилъ, до нѣкъдѣ по своя вина²⁾, отъ удобния и згодния случай да разбий хелветитѣ и да рѣши войната съ тѣхъ.

На слѣдующия день, като чувствувалъ вече крайна нужда за храна, Цезарь свърналъ на страна и тръгналъ къмъ главния градъ на едуйтѣ — Бибракта (днесъ Autun), който се намиралъ на 18 мили (27 версти) отъ него и въ който имало голѣми запаси хлѣбъ. Да-ли сж взели това за страхъ отъ негова страна или, може би, имали намѣрение да

¹⁾ Отъ 3 до 6 часа заришта.

²⁾ Понеже не прѣдвѣдомилъ Консидия за испращанieto на Лабиена, не се условилъ съ Лабиена за сигнали и не се удостоверилъ въ точността на донесението на Консидия (Turpin de Crissé).

¹⁾ Това било въ срѣдата или въ края на априлий по юлианския календаръ. Климата на Галлия въ древно време билъ твърдѣ суровъ.